

i Fæstestederne. Det er saaledes, at Tingene i Birkeligheden hænger sammen. Men paa de andre Fideikommissjer, hvor der ikke bliver solgt, f. Ex. i Jyn, hvor der er velstaaende Fæstere, der er det Tilfældet, at Fæsterne ikke kunne faae deres Gaarde tilkjøbs, selv om de ville betale, hvad Herret og Ministeren maatte sætte for rimelig Pris, og det er med Hensyn dertil, at jeg kunde ønske at faae en Lov, som kunde afhjælpe denne Mangel. Naar vi faae en saadan Lov, hvorved Overgangen beredes til at faae Grundlovsparagrafen opfyldt saaledes, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgstreds sagde, at dens Mening var, naar Fæstegodsset først er afløst og skilt fra Fideikommissernes Hovedgaarde, saa tror jeg, at Loven fra min og mine Venners Side vil findes meget mere antagelig, end den er for Dieblirket. — Jeg har benyttet Leiligheden til at udtale mig angaaende min Mening om Fæstegodssets Overgang til Selveiendom, men jeg vil tilføie, at en almindelig Ewangslov, hvis der kommer en saadan, og den indskræntes til en kort Tid, ikke vil kunne skaffe Fæsterne Pengesummer til at kjøbe for. Der er altid den Vanskelighed tilstede, at naar en Godseier siger: Nu vil jeg sælge, saa sætter han en meget kort Termin, inden hvilken Alle de, der ville kjøbe, skulle melde sig — et Aar er i Almindelighed den længste Termin — og hvis de ikke melde sig inden den Tid som Kjøbere, blive Kjøbesummerne forhøiede. De Penge, der skulle udbetales kontant, og de øvrige Midler, som nødvendigvis maa bruges, naar en Fæster bliver Selveier, f. Ex. til at affinde sig med Sødstende — som ellers betragtes som et Appertinents til Fæstegaarden — alle disse Midler er det meget vanskeligt for mangfoldige Fæstere at tilvejebringe i den korte Tid, der leevnes dem, og denne Omstændighed gjør, at saa en Godseier kan komme og sige: Nu har jeg tilbudt hundrede Fæstegaarde til Salg, men der har ikke meldt sig flere end 20 Kjøbere; der kan man se, hvad det er bevendt med den hele Agitation om Fæstes Overgang til Selveiendom. Nei, mine Herrer, de, der tale saaledes, domme kun efter Overfladen, de have ikke taget alle de Momenter med, der maa komme i Betragtning ved Selveiendoms Fremme

paa ethvert Gods, og derfor tror jeg, at der maa gaa meget lang Tid hen, inden Fæstegodsset bliver afløst ad Frivillighedens Vej i det Hele, hvis man ikke tillige vil oprette Kredittasser under Statens Garanti, hvorigjennem Fæsterne ere istand til imod en forud lobbestemt Sikkerhed at faae Midler til Hjælp til at udbetale Kjøbesummerne. Jeg vil ikke fortsætte videre; maasse jeg allerede har udtalt mig for vidtløstigt i Forhold til Sagens Specialitet.

Formanden: Naar det ærede Medlem i Foredragets Lov yttrede, at Indenrigsministeren efter det ærede Medlems Mening ikke var til at stole paa i Landbosager, da var det utvivlsomt det ærede Medlems Mening, ikke at tillægge Ministeren nogen Upaalidelighed, men kun en formentlig Uberegnelighed i Landbopolitiken; det er under denne Forudsætning, at jeg intet Fornærmeligt har fundet deri.

Justitsministeren: Jeg tør dog sige, at det ærede Medlem, naar han tager Ministeraltidenden Nr. 48 Extra B for sig, vil indrømme, at hvis han overhovedet havde kastet et Blik derpaa, vilde han vanskeligt kunne have undgaet at lægge Mærke til den ikke ganske ubetydelige Meddelelse om det Forhold, han sigtede til. Det er lidt ubilligt af det ærede Medlem at klage over, at Ministeraltidenden er saa voluminøs, netop, naar man henviser til den udsørlige Meddelelse, som imødekommer et af ham udtalt Duffe. Har det ærede Medlem ibrigt noget Bidrag, som han kan give mig til en bedre Ordning af Ministeraltidenden, skal det med Fornøielse blive modtaget; maasse maa jeg med det Samme udtale, at adskillige af de Anker, som kunne fremføres, ikke ere ganske begrundede, de ligge ligefrem i Forholdets Natur. Det ærede Medlem har nu aabenbart slet ikke taget det Nummer i sin Haand — det skal nu ikke være nogen Behærdelse — men jeg vil kun sige, at der findes her blandt Andet ogsaa en Oplysning om det Punkt, som det ærede Medlem sidst berørte, og med Hensyn til hvilket hans Udtalelse heller ikke var ganske nøiagtig, idet det nemlig blev sagt, som om det var et forholdsvis større Antal — jeg